

قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی مصوب ۱۳۵۳/۴/۳۰ مجلس شورای ملی

ماده ۱- کلیه اطفال و جوانان ایرانی که واجد شرایط تحصیل می‌باشند، باید بدون هیچ‌گونه مانعی به تحصیل بپردازند و هیچکس نمی‌تواند آنان را از تحصیل بازدارد جز با مجوز قانونی.

ماده ۲- در هر محل که براساس قانون آموزش و پرورش عمومی اجباری و مجانی مصوب ۱۳۲۲/۵/۶ و اصلاحی آن مصوب ۲۹ خرداد ماه ۱۳۵۰ موجبات تحصیل مراحل تعلیمات ابتدایی و راهنمایی که اجباری و مجانی است فراهم و اعلام شده باشد پدر یا مادر یا سرپرست قانونی کودک که وظیفه نگاهداری و تربیت کودک بر عهده او می‌باشد موظف است نسبت به ثبت نام و فراهم کردن موجبات تحصیل کودک تحت سرپرستی خود اقدام کند و در صورتی که از انجام این وظیفه خودداری نماید وزارت آموزش و پرورش نسبت به ثبت اسامی کودکان مندرج در آمار ارسالی اداره کل ثبت احوال موضوع تبصره ماده ۵ قانون آموزش و پرورش عمومی اجباری و مجانی و همچنین نسبت به ثبت نام کودک واجد شرایط تحصیل در مراحل اول و دوم موضوع ماده ۲ قانون اصلاح قانون مذکور اقدام خواهد نمود.

ماده ۳- پدر یا مادر یا سرپرست قانونی نوجوان کمتر از هجده سال مکلف است به ثبت نام نوجوانی که دوره راهنمایی را طی نموده و طبق ضوابط وزارت آموزش و پرورش برای تحصیلات بالاتر مستعد شناخته می‌شود اقدام نماید و وسایل ادامه تحصیل او را فراهم کند و در صورت عدم تمکن مالی، دولت مکلف است امکانات لازم را برای ادامه تحصیل این قبیل نوجوانان با رعایت ماده ۶ این قانون فراهم نماید. مرجع و ضوابط تشخیص عدم تمکن مالی پدر و مادر یا سرپرست در آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید تعیین می‌شود.

بخش نهم: دانشجویی / ۵۴۱

ماده ۴- هر یک از پدر یا مادر یا سرپرست قانونی کودک و نوجوان کمتر از هجده سال که قانوناً مسؤول پرداخت مخارج زندگی او می‌باشد و با داشتن امکانات مالی از تهیه وسایل و موجبات تحصیل کودک یا نوجوان واجد شرایط تحصیل مشمول این قانون در محلی که موجبات تحصیل دوره‌های مربوط از طرف وزارت آموزش و پرورش فراهم شده باشد امتناع کند یا به‌نحوی از انحاء از تحصیل او جلوگیری نماید به‌حکم مراجع قضایی که خارج از نوبت رسیدگی می‌کنند به جزای نقدی از ده هزار ریال تا دویست هزار ریال و به انجام تکالیف فوق نسبت به کودک یا نوجوان محکوم خواهد شد. هرگاه پس از ابلاغ حکم پدر یا مادر یا سرپرست به تکلیف مقرر در حکم دادگاه اقدام ننماید یا پس از اجرای حکم مجدداً کودک یا نوجوان را از تحصیل باز دارد به حبس جنحه‌ای از یک تا سه سال و تأمین هزینه معاش و تحصیل کودک یا نوجوان خود محکوم خواهد شد.

تبصره- وجوه حاصل از جزای نقدی موضوع این ماده در اختیار شورای آموزش و پرورش منطقه‌ای مربوط قرار می‌گیرد تا جهت تکمیل کتابخانه مدارس همان منطقه به مصرف برسد.

ماده ۵- تحصیلات حرفه‌ای تا پایان دوره متوسطه مجانی است.

ماده ۶- تحصیلات دوره متوسطه حرفه‌ای برای کسانی که می‌خواهند در دستگاه‌های دولتی خدمت کنند مجانی خواهد بود مشروط بر این که این افراد حداقل به مدت سنوات تحصیل برای دولت خدمت کنند. ضوابط مربوط به خدمت در دستگاه‌های دولتی و نحوه اجرای این ماده طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۷- دانشجویان و هنرجویانی که بخواهند از آموزش رایگان در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی داخل کشور استفاده نمایند مکلفند برابر مدتی که از تحصیل رایگان استفاده کرده‌اند در ایران خدمت نمایند. در صورت استنکاف از انجام تمام یا قسمتی از خدمت مذکور باید هزینه تحصیلات رایگان را تمام یا به تناسب مدتی که

خدمت نکرده‌اند به دولت بپردازند.^۱

دانشجویان و هنرجویانی که مایل به استفاده از تحصیلات رایگان نیستند مکلف به پرداخت شهریه و هزینه تحصیلی می‌باشند.

تبصره- آیین‌نامه مربوط به احتساب هزینه تحصیلات عالی و نحوه خروج از کشور افراد مذکور و نیز نحوه اشتغال آنان از طرف وزارت فرهنگ و آموزش عالی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران اجرا خواهد شد.

ماده ۸- دانشجویان و هنرجویان دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارتخانه‌ها و مؤسسات عام‌المنفعه که برای خدمت در دانشگاه‌ها، وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های مذکور آموزش می‌بینند، مکلفند طبق تعهدنامه رسمی که در بدو ورود برابر مقررات مربوط از آنان اخذ می‌شود تعهدات خود را انجام دهند. در آگهی پذیرش دانشجو و هنرجو برای این نوع مؤسسات، دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها و تعهدنامه مزبور باید شرایط تحصیل و کیفیت و ضمانت اجرای تعهدات قید شود.

از تاریخ تصویب این قانون، مواد ۷ و ۸ قانون تأمین وسایل و امکانات تحصیلی اطفال و جوانان ایرانی مصوب خرداد ماه ۱۳۵۴ لغو می‌گردد.^۲

ماده ۹- محصلینی که با استفاده از کمک هزینه تحصیلی و یا مقرری نیروهای مسلح به منظور خدمت در ارتش، ژاندارمری کشور و شهربانی کشور تحصیل می‌نمایند از شمول مقررات این قانون مستثنا بوده و در هر مورد تابع مقررات سازمان متبوع خواهند بود. قانون فوق مشتمل بر نه ماده و یک تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه فوق‌العاده روز دوشنبه ۱۳۵۳/۴/۱۷ و در جلسه روز یکشنبه سی ام تیرماه یک‌هزار و سیصد و پنجاه و سه شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

۱- به موجب مصوبه هشتاد و هفتمین جلسه ۱۳۶۵/۷/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی پذیرفته شدگان مناطق ۲ و بالاتر موظفند دو برابر مدت دوره تحصیل در همان منطقه یا مناطق محروم‌تر خدمت نمایند.

۲- مواد ۷ و ۸ به موجب لایحه قانونی مورخ ۵۸/۷/۲۶ مصوب شورای انقلاب اصلاح شده است.